

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_115
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk a právo
Autor, spoluautor:	Mgr. Dagmar Minaříková
Název DUMu:	Rodinné právo –vyživovací povinnost, náhradní rodinná péče
Pořadové číslo DUMu:	15
Stručná anotace:	Seznámení s vyživovacími povinnostmi a náhradní rodinnou výchovou.
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky
Výsledky vzdělávání:	Znalost kdo ke komu má vyživovací povinnost a jaké jsou možnosti náhradní rodinné péče.
Vytvořeno dne:	3.10. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

RODINNÉ PRÁVO

Vyživovací povinnost

Náhradní rodinná výchova

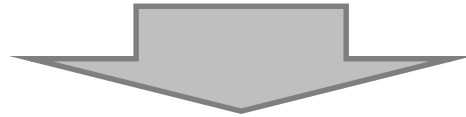
Vyživovací povinnost

Rodičů k dětem	<i>Povinnost vzniká v okamžiku narození dítěte. Mají ji oba rodiče (dle svých možností, schopností a majetkových poměrů)</i>
Dětí k rodičům	<i>Za předpokladu, že rodiče nejsou schopni sami sebe živit a dítě má schopnosti a možnosti výživné poskytovat.</i>
Mezi ostatními příbuznými	<i>Povinnost příbuzných v řadě přímé, tj. předků a potomků (např. prarodiče vůči vnukům nebo naopak)</i>
Mezi manželi	<i>Základem je zajištění stejné životní úrovně obou manželů po celou dobu existence manželství.</i>

K rozvedenému manželovi	<i>Manžel, který není po rozvodu schopen se sám uživit, má vůči bývalému manželovi nárok na přiměřené výživné. Toto právo zaniká: vyživovaný manžel je schopen se sám živit – uzavře nové manželství – povinný manžel zemře.</i>
Příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matky	<i>Prokazatelný otec dítěte hradí náklady spojené s těhotenstvím a porodem. (těhotenské oblečení, zdravotní péče související s těhotenstvím, atd.)</i>
Vyživovací povinnost mezi partnery	<i>Rozsah se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná. Předchází vyživovací povinnosti dětí.</i>
Po zrušení partnerství	<i>Partner, který není schopen se sám živit, může žádat od bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle schopností, možností a....</i>

Náhradní rodinná výchova

Dítě má právo na zabezpečení své výchovy. Pokud toho nejsou schopni rodiče, má dítě právní nárok vůči státu, na zajištění náhradní výchovy.

ústavní výchova = kolektivní forma

náhradní rodinná výchova = individuální forma

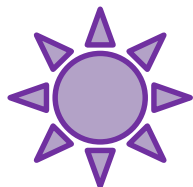
Formy náhradní rodinné výchovy:

OSVOJENÍ

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

OPATROVNICTVÍ

OSVOJENÍ

➤ Osvojitel (nový rodič) a osvojenec (dítě) = stejný právní vztah jako mezi biologickými rodiči a dětmi. *Příbuzenský vztah vzniká i mezi ostatními členy rodiny.*

➤ K osvojení je zásadně potřeba souhlas biologických rodičů:

vyjímka : *pokud - se dítěte zřeknou*

- *neprojeví o dítě zájem do 2 měsíců po narození*

- *neprojeví o dítě zájem po dobu 6 měsíců*

Osvojené dítě se stává plnohodnotným členem rodiny, včetně širších příbuzenských vztahů. *Nabývá práva a povinnosti shodné s jeho novými sourozenci.*

Původní příbuzenské vztahy se ruší.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

- Určena pro děti, které nelze osvojit (*př. rodiče nedali souhlas k osvojení, ačkoli se o dítě nestarají*)
- Je individuální nebo kolektivní (*SOS vesničky, Klokánek*)
- Je hrazena státem, pěstoun má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

Dítěti zůstávají zachovány příbuzenské vztahy, je u svých pěstounů „na návštěvě“.

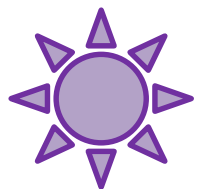
V 18 letech pěstounský vztah zaniká.

OPATROVNICTVÍ

- Pro děti, u kterých se předpokládá , že se budou moci vrátit do původní rodiny.
- Rozsah práv a povinností musí být stanoven soudním rozhodnutím = nevyplývá ze zákona.

Děti bývají svěřeny do péče prarodičů, starších plnoletých sourozenců, sourozenců rodičů apod.

Kontrolní úkol :

Přiřadte k jednotlivým charakteristikám odpovídající formu náhradní výchovné či rodinné péče (A–E):

Manželé Kozákovi přijali Anežku z dětského domova do rodiny jako vlastní dítě a mají k ní stejná práva a povinnosti, jako kdyby byli její biologičtí rodiče.

Jirka a Zdeňka nemohou být z nejrůznějších důvodů vychováni ve vlastní rodině. Žijí proto v dětském domově, kde budou vychováni až do své dospělosti.

Manželé Štěpánovi se starají o pět dětí, žádné z nich však není jejich. Nemají k nim stejná práva a povinnosti jako biologičtí rodiče, kteří často rozhodují o nejdůležitějších věcech. Za péči o děti dostávají manželé Štěpánovi finanční příspěvek od státu.

A) osvojení	C) ústavní péče	E) pěstounská péče
B) poručenství	D) opatrovnictví	

Správné odpovědi:

Manžele Kozákoví přijali Anežku z dětského domova do rodiny jako vlastní dítě a mají k ní stejná práva a povinnosti, jako kdyby byli její biologičtí rodiče.

A) osvojení

Jirka a Zdeňka nemohou být z nejrůznějších důvodů vychováni ve vlastní rodině. Žijí proto v dětském domově, kde budou vychováni až do své dospělosti.

C) ústavní péče

Manžele Štěpánovi se starají o pět dětí, žádné z nich však není jejich. Nemají k nim stejná práva a povinnosti jako biologičtí rodiče, kteří často rozhodují o nejdůležitějších věcech. Za péči o děti dostávají manželé Štěpánovi finanční příspěvek od státu.

E) pěstounská péče

Použitá literatura:

ČADOVÁ, Barbara, Jana PETRŽELOVÁ a Miroslava ČERMÁKOVÁ.
Maturitní otázky - občanský a společenskovední základ. 1. vyd.
Fragment, 2008, 224 s. ISBN 978-80-253-0600-0.